

Вінницький національний медичний університет ім. М.І .Пирогова
Кафедра спортивної медицини, фізичного виховання та реабілітації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор ЗВО з науково-педагогічної та
навчальної роботи

_____Інна АНДРУШКО
«29» серпня 2025 року

«ПОГОДЖУЮ»

Завідувач кафедри спортивної медицини,
фізичного виховання та реабілітації

_____Лариса САРАФИНЮК
«28» серпня 2025 року

СИЛАБУС

«ТЕХНОЛОГІЇ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА ТЕРАПІЇ»

Спеціальність	227 «Терапія та реабілітація»
Освітній рівень	Бакалавр
Освітня програма	ОПП «Терапія та реабілітація», 2023
Навчальний рік	2024-2025
Кафедра	Спортивної медицини, фізичного виховання та реабілітації
Контактна інформація	<i>fizkult@vntu.edu.ua, вул.Пирогова, 56 (спортивний корпус), (0432) 695995</i>
Укладач силабусу	доц. Кириченко Ю.В.

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Основна
Код дисципліни в ОПП та місце дисципліни в ОПП	ОК 30 складова циклу дисциплін професійної підготовки
Курс/семестр	4 курс (II семестр)
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/ кількість кредитів ЄКТС)	90 годин, кредитів-3
Структура дисципліни	Лекцій -10 годин; Практичні заняття -36 годин; Самостійна робота - 44 години; В цілому: аудиторні заняття – 51.1%, самостійна поза аудиторна робота – 49.9%
Кількість змістових модулів	1
Мова викладання	Українська
Форма навчання	Очна (при впровадженні карантинних заходів- дистанційна очна)

2. Опис дисципліни

Коротка анотація курсу, актуальність. «Технології фізичної реабілітації та терапії» є поглиблення знань студентів про проведення та організацію реабілітаційних заходів з використання апаратних методик при травмах і захворюваннях опорно-рухового апарату серцево-судинної, нервової системи, ШКТ та набуття ними теоретичних знань та практичних навичок щодо патогенетичних механізмів формування функціональних порушень, особливостей проведення реабілітаційних заходів та обстежень пацієнта/клієнта у фахово-реабілітаційній діяльності для відновлення працездатності пацієнтів/клієнтів, трактування та аналіз взаємозв'язків отриманих даних з метою визначення системи ураження та постановки реабілітаційного діагнозу.

Передреквізити. Технології фізичної реабілітації та терапії як навчальна дисципліна базується на вивченні студентами таких дисциплін як: біологічна хімія з біохімією рухової активності, основи здорового способу життя, основи фізичної та реабілітаційної медицини, основи фізичної терапії та ерготерапії, міжнародна класифікація функціонування. Також забезпечує послідовність та взаємозв'язок з такими дисциплінами як: хірургія, основи ортопедії та травматології, неврологія, педіатрія та іншими освітніми компонентами, що в подальшому дасть змогу сформуванню у студентів знання та уміння, які застосовуватимуться не тільки під час навчального процесу але й у подальшій професійній діяльності

Мета курсу та його значення для професійної діяльності.

Мета навчальної дисципліни «Технології фізичної реабілітації та терапії» - полягає у формуванні у студентів знань про новітні реабілітаційні заходи та їх організацію під час втручання, а також вміння щодо застосування різних реабілітаційних технологій і методів при ушкодженнях та захворюваннях опорно-рухового апарату, серцево-судинної, нервової систем, ШКТ та ін.

Постреквізити. В процесі вивчення дисципліни набуваються знання, необхідні для успішного засвоєння дисциплін професійної підготовки, а саме: технологій фізичної реабілітації та терапії, основ мануальної терапії та лікувального масажу, клінічного реабілітаційного менеджменту у педіатрії, клінічного реабілітаційного менеджменту при захворюваннях серцево-судинної системи, клінічного реабілітаційного менеджменту при захворюваннях нервової системи, клінічного реабілітаційного менеджменту при захворюваннях органів дихання, обстеження, методи оцінки та контролю при порушеннях серцево-судинної та дихальної систем, домедичної допомоги при невідкладних станах і надзвичайних ситуаціях.

3. Результати навчання.

Після успішного вивчення дисципліни здобувач повинен:

знати:

- поняття фізичної реабілітації в контексті реабілітації при захворюваннях; методичні підходи і принципи реабілітації при різних патологіях;
- анатоμο-фізіологічні, вікові особливості здорової і хворої людини; клініко-лабораторні симптоми захворювань, тактику ведення хворих;

- сучасну класифікацію, етіологію і патогенез вроджених чи набутих захворювань та ушкоджень;
- способи і прийоми обстеження різних ділянок тіла хворої людини перед проведенням реабілітаційних заходів;
- основні положення реабілітації, етапи фізичної реабілітації та терміни іммобілізації і непрацездатності, причини інвалідності;
- методи фізичної реабілітації найбільш поширених захворювань і пошкодженнях;
- фізіологічний вплив на організм фізіотерапевтичних і бальнеологічних процедур, лікувальної фізкультури та масажу;
- особливості проведення реабілітації при вроджених чи набутих патологіях організму;
- засоби комплексної профілактики захворювань та деформацій систем організму.

вміти:

- проводити обстеження хворих із захворюваннями та пошкодженнями систем організму (огляд, пальпація, вимірювання, оцінка рентгенологічних, лабораторних та ін. даних), встановлювати попередній діагноз і проводити диференційну діагностику з подібними синдромами і захворюваннями;
- надавати невідкладну долікарську допомогу, транспортну іммобілізацію стандартними і підручними засобами при переломах кісток і пошкодженнях суглобів;
- складати програму реабілітації відповідно до захворювання та адекватно до періоду відновлення; вести відповідну документацію;
- застосовувати на практиці всі фізичні методи (лікувальну фізичну культуру, масаж, фізіотерапевтичні методи) при проведенні реабілітації різних захворювань;
- проводити процедури з фізичної реабілітації на людях з особливими потребами в нестандартних умовах;
- здійснювати експертизу тимчасової та стійкої непрацездатності та реабілітацію хворих.

4. Зміст та логістика дисципліни

Модуль 1 Технології фізичної реабілітації та терапії.	8 семестр 90 годин	Лекції № 1-5 Практичні заняття № 1-9 Теми для самостійного опрацювання № 1-7
--	-----------------------	--

Дисципліна включає 9 тем.

Змістовий модуль 1. Технології фізичної реабілітації та терапії.

- Тема 1.** Загальна характеристика технологій фізичної реабілітації та терапії.
- Тема 2.** Фізична реабілітація та терапія з застосуванням електричного струму.
- Тема 3.** Фізична реабілітація та терапія з застосуванням електричного та магнітного полів.
- Тема 4.** Фізична реабілітація та терапія з застосуванням електромагнітного випромінювання.
- Тема 5.** Фізична реабілітація та терапія з застосуванням світлолікування, ультразвукової терапії.
- Тема 6.** Фізична реабілітація та терапія з застосуванням барометричного тиску та пресотерапії.
- Тема 7.** Фізична реабілітація та терапія з застосуванням гідротерапії та бальнеотерапії.
- Тема 8.** Фізична реабілітація та терапія з застосуванням термотерапії.
- Тема 9.** Санаторно-курортне лікування. Курорти України.

Самостійна робота студента передбачає підготовку до практичних занять та опрацювання практичних навичок, вивчення тем для самостійної поза аудиторної роботи, підготовка презентацій, опрацювання наукової літератури. Контроль засвоєння тем самостійної поза аудиторної роботи здійснюється на практичних заняттях та підсумковому контролі з дисципліни.

Календарні плани практичних занять, тематичний план самостійної поза аудиторної роботи, обсяг та напрямки індивідуальної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: Кафедра спортивної медицини, фізичного виховання та реабілітації/Студенту/Очна форма навчання/ «Терапія та реабілітація»/ 2 курс/Навчально-методичні матеріали/ або за посиланням <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра Спортивної медицини, фізичного виховання та реабілітації. Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента s000XXX@vnmu.edu.ua.

5. Форми та методи контролю успішності навчання

Поточний контроль на практичних заняттях	Поточний контроль з навчальної дисципліни «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушеннях функції нервової системи» здійснюється під час проведення практичних занять.
Підсумковий семестровий контроль (диф. залік) по завершенню 2 семестру	Згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи)
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

6. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи))

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	-
120-140,99	E	-	зараховано
119-61	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
1-60	F	Незадовільно з обов'язковим Повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань студента

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка «**відмінно**» виставляється студенту, який показав різнобічні і глибокі знання теми практичного заняття, вмів успішно виконувати практичні завдання, які передбачені програмою, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально- програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.

Оцінка «**добре**» виставляється студенту, який виявив повне знання теми практичного заняття, успішно виконує передбачені програмою практичні завдання, здатний до самостійного оволодіння тематичного плану.

Оцінка «**задовільно**» виставляється студенту, який виявив знання основного теми практичного заняття в обсязі, необхідному для подальшого навчання, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених помилок.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється студенту, який не виявив достатніх знань теми практичного заняття, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою практичних завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи студента

Оцінювання самостійної роботи студента здійснюється під час поточного та підсумкового контролю засвоєння тем відповідного модулю або дисципліни на підставі оцінювання демонстрації виконання практичних навичок, усної відповіді на теоретичне питання, тестування або розв'язання ситуаційних задач, відповідно до тем для самостійного опанування.

Нарахування індивідуальних балів здійснюють на підставі Положення про організацію навчального процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім.М.І.Пирогова (Вінниця, 2022). (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи)).

12 балів – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який отримав призове місце на міжвузівських олімпіадах з дисципліни або призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт або призове місце на міжвузівській/міжнародній науковій конференції з наявністю друкованої роботи;

11 балів – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який отримав I місце на внутрішньовузівській олімпіаді з дисципліни або I місце на студентській науковій конференції з наявністю друкованої роботи, або приймав участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;

10 балів - додаються до оцінки з дисципліни студенту, який отримав призове місце (II-III) на внутрішньовузівській олімпіаді з дисципліни або на студентській науковій конференції з наявністю друкованої роботи; або за участь (без призового місця) міжвузівських олімпіадах з дисципліни або призове місце на міжвузівській/міжнародній науковій конференції з наявністю друкованої роботи;

9 балів – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який приймав участь (без призового місця) у внутрішньовузівській олімпіаді з дисципліни або студентській науковій конференції з наявністю друкованої роботи;

8 балів - додаються до оцінки з дисципліни студенту, який активно приймав участь у роботі студентського наукового гуртка, опублікував друковану роботу за результатами науково-практичного дослідження, але не приймав особисто участь у студентській науковій конференції, підготував стендову доповідь.

6 балів - додаються до оцінки з дисципліни студенту, який виготовив не менше 3 таблиць, або навчальний відеофільм для поповнення наочного забезпечення викладання дисципліни (з урахуванням обсягу та важливості виконаної роботи).

7. Політика навчальної дисципліни/курсу

Студент має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації навчального процесу в ВНМУ ім. М.І. Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. Інструктаж з техніки безпеки, безпеки поведінки з обладнанням як на кафедрі так і у лікувальних установах проводиться на першому практичному занятті викладачем (на початку кожного семестру). Проведення інструктажу реєструється в журналі інструктажу з техніки безпеки. Студент, який не пройшов інструктаж, не допускається до виконання практичних робіт.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Студент повинен бути підготовленим до практичного заняття. На заняття слід приходити вчасно, без запізнення. Студент, який запізнився більше, ніж на 15 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку. На практичних заняттях студент має бути одягнений в білий халат. Студенти, які не мають відповідного одягу, не допускаються до заняття. Студент повинен дотримуватись правил безпеки на практичних заняттях та під час знаходження у лікувальних закладах. Під час обговорення теоретичних питань студенти мають демонструвати толерантність, ввічливість та повагу до пацієнтів/клієнтів та викладача.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів.

Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті не допускається. Тільки під час дистанційного навчання.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни студент має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкових контролів студент отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра спортивної медицини, фізичного виховання та реабілітації черговому викладачу). **Порядок допуску до підсумкового контролю** з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). До підсумкового контролю допускаються студенти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни студент може отримати за індивідуальну роботу, обсяг якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІРС згідно Положенню про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, студент повинен подати спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Політика в умовах дистанційного навчання. Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять, відпрацювань під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра спортивної медицини, фізичного виховання та реабілітації / Студенту або <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра спортивної медицини, фізичного виховання та реабілітації / Новини).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

8. Навчальні ресурси

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедраспортивної медицини, фізичного виховання та реабілітації / Студенту.

Рекомендована література

Основна література:

1. Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях органів дихання: навчальний посібник для студентів III-IV курсу медичного факультету за програмою навчальної дисципліни «Пропедевтика внутрішньої медицини (за професійним спрямуванням)», спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія» / Н. С. Михайловська, О. В. Шершньова, О. О. Лісова. – Вид. 2-ге, доповн. – Запоріжжя : ЗДМФУ, 2025. – 109 с.
2. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії : підруч. для студентів I рівня вищ. освіти: галузь знань 22 "Охорона здоров'я", спец. 227 "Фізична терапія, ерготерапія" / за заг. ред.: Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчука. - Тернопіль : ТДМУ "Укрмедкнига", 2024. - 372 с.
3. Богдановська Н. В. Фізична реабілітація засобами фізіотерапії : підруч. для здобувачів ступеня вищ. освіти магістра спец. "Фізична терапія, ерготерапія" / Н. В. Богдановська, І. В. Кальонова. -

Суми : Унів. кн., 2024. - 328 с.

4. Фізична реабілітація та спортивна медицина: Підручник для студентів і лікарів / За заг. ред. В.М. Сокрута. - Львів: Видавець ФОП Марченко Т.В., 2024. – т. 1. – 480 с.
5. Основи фізичної терапії : навчальний посібник / І. М. Григус, О. Б. Нагорна. – Херсон : Олді+, 2022. – 150 с.
6. Фізіотерапія: Навчальний посібник / За редакцією Я.-Р.М. Федоріва. – Львів: «Магнолія 2006», 2022. – 559 с.
7. Клапчук В.В. Функціональна діагностика при фізичній реабілітації та оцінці ефективності: навчальний посібник/ В.В. Клапчук, А.В. Єрмолаєв. – Запоріжжя: Національний університет «Запорізьська політехніка», 2022. – 75 с.
8. Практичні аспекти фізичної терапії та ерготерапії: навчальний посібник П.А. Добровольська [та ін.]; під ред. Н.А. Добровольської [та ін.]; Таврійський нац. університет ім. В.І. Вернадського. Київ:Гельветика, 2021. 367 с.
9. Григус І. М. Фізична реабілітація при захворюваннях дихальної системи: навч. посіб. - Львів : Новий світ-2000, 2020. - 170 с.
10. Курортологія та курорти України: навч. посіб. для самост. роботи студентів IV курсу мед. ф-тів при підготовці до практич. занять з навч. дисципліни "Медична реабілітація" спеціальностей "Лікувальна справа", "Педіатрія" / уклад.: С. М. Малахова, О. О. Черепок, Н. Г. Волох. - Запоріжжя : ЗДМУ, 2019. - 96 с.
11. Лікувально-реабілітаційний масаж: навч. посіб. / Д. В. Вакуленко [та ін.]. - Київ : ВСВ Медицина, 2020. - 568 с.
12. Лянной Ю. О. Основи фізичної реабілітації: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / Ю. О. Лянной ; ред. Ю. О. Лянной. - Суми : Вид-во Сум. ДПУ ім. А. С. Макаренка, 2020. - 368 с.
13. Майкова Т. В. Ерготерапія: підручник / Т. В. Майкова, С. М. Афанасьєв, О. С. Афанасьєва. - Дніпро : Журфонд, 2019. - 374 с.

Допоміжна:

1. Яримбаш К. С. Фізична реабілітація осіб з особливими потребами: підручник / К. С. Яримбаш, О. Є. Дорофєєва, О. С. Афанасьєва. - Дніпро : Журфонд, 2020. - 215 с.
2. Михалюк Є. Л. Терапевтичні вправи: підручник / Є. Л. Михалюк, Ю. Г. Резніченко. - Запоріжжя : ЗДМУ, 2020. - 228 с.
3. Михалюк Є. Л. Загальна ознайомча практика за профілем професії: підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. III-IV рівнів акредитації за спеціальністю "Фізична терапія, ерготерапія" / Є. Л. Михалюк, І. Г. Резніченко. - Запоріжжя : ЗДМУ, 2019. – 164 с.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Електронна адреса сайту університету: <http://vnmnu.edu.ua>
2. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnmnu.edu.ua>
3. Українська асоціація фізичної терапії: <https://uapt.org.ua/uk/home/>
4. Асоціація спортивної медицини України: <https://asmu.com.ua/>
5. Українське товариство фізичної та реабілітаційної медицини: <https://www.utfrm.com.ua/>
6. Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>
7. Центр тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/>
8. МОЗ України <https://moz.gov.ua/>
9. Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>
10. Національна наукова медична бібліотека України <http://library.gov.ua/>.
11. Вища освіта в Україні. <http://osvita.ua/vnz/>
12. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. <http://www.nbuv.gov.ua/>
13. Указ Президента України «Про активізацію роботи щодо забезпечення прав людей з інвалідністю» <http://www.president.gov.ua/documents/6782015-19605>
14. Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2961-15>
15. Закон України «Про освіту». <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
16. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>
17. Наказ Міністерства освіти і науки України № 1541 від 29.10.2024 «Про внесення змін до стандарту вищої

освіти зі спеціальності 227 «Терапія та реабілітація» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2024/30-10-2024/227-terapiya-ta-reabilitatsiya-bakalavr-1541-vid-29-10-2024.pdf

18. International Association of Sport International – IASI [Elektronic resourse]. – Access mode: www.iasi.org/home.html

19. Бібліотека Національного університету фізичного виховання і спорту України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uni-sport.edu.ua/>

20. Атлас нервової системи (МРТ, КТ, ядерна медицина) - <http://www.med.harvard.edu/AANLIB/home.html>

21. Інтерактивні тести по неврології - [http://medweb.bham.ac.uk/http/caa/cases/cases.caselist.fcgi\\$neurology](http://medweb.bham.ac.uk/http/caa/cases/cases.caselist.fcgi$neurology)

22. Курс по нейроанатомії - <http://www.meddean.luc.edu/lumen/MedEd/Neuro/nIBSs/nIBSmms.html>

Матеріали до іспит у по основним клінічним навичкам в неврології - <http://www.medinfo.ufl.edu/year1/bcs/clist/neuro.htm>

Відповідальний за курс

доцент ЗВО Юрій КИРИЧЕНКО

(підпис)

Завідувач кафедри

професор ЗВО Лариса САРАФІНЮК

(підпис)